Ministerie van Economische Zaken

Aan de Minister van Economische Zaken

Directoraat-generaal Economie en Digitalisering
Directie Mededinging en Consumenten

Auteur
[redacted]

TER BESLISSING
Datum
2 december 2024

Kenmerk
DGED-MC / 95797077

Kopie aan

Bijlage(n)
4

nota

Kabinetsbrief inzake inkoop- en aanbestedingsbeleid

Parafenroute

[redacted]

Aanleiding

De Ministerraad heeft afgelopen vrijdag akkoord gegeven op de kabinetsreactie op de tien voorstellen voor een duurzamer en socialer inkoop- en aanbestedingsbeleid van de overheid (hierna: Tienpuntenplan) van CU, GroenLinks/PvdA, SP en Volt. Deze kabinetsreactie is een opvolging van een toezegging van uw voorganger.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om akkoord te gaan met het verzenden van bijgevoegde brief met bijlagen aan de Kamer. Hierin worden de standpunten en plannen van dit kabinet voor een toekomstbestendig inkoop- en aanbestedingsbeleid gepresenteerd.

Kernpunten

- Deze kabinetsreactie is opgesteld onder coördinatie van EZ, want u bent stelselverantwoordelijk voor het algemene aanbestedingsbeleid en -wetgeving.
- In deze Kamerbrief staan de standpunten en plannen van dit kabinet voor een toekomstbestendig inkoop- en aanbestedingsbeleid.
- Veel voorstellen uit het Tienpuntenplan sluiten goed aan bij de wens om inkoop- en aanbestedingsbeleid toekomstbestendiger te maken. Zo zal EZ samen met IenW en BZK het voortouw nemen om de regie te versterken. Dit levert een meer eenduidige aanpak op.
- Tegelijkertijd is het kabinet terughoudend in het opleggen van aanvullende (wettelijke of andere) verplichtingen. Wij vinden het belangrijk om aanbestedende diensten de ruimte te laten voor afweging van diverse belangen en om de uitvoeringslasten voor de aanbestedende diensten niet onnodig te verhogen. Vaak zijn er andere en betere manieren om MVOI te

realiseren dan het opleggen van verplichtingen, bijvoorbeeld door convenanten te sluiten.

- Hieronder staan enkele kernpunten uit de Kamerbrief:
  1. Aanbesteden is een krachtig instrument om beleidsdoelen te realiseren en moet de juiste kwaliteit opleveren voor een gunstige prijs.
  2. In het bijzonder vindt dit kabinet het aanjagen van innovatie en de vermindering van regeldruk belangrijke aandachtspunten.
  3. Het is van belang dat aanbestedende diensten en uitvoerders binnen heldere aanbestedingskaders de autonomie en ruimte hebben om optimale afwegingen te maken.
  4. Het kabinet wil rekening houden met de gevolgen van bestaande en eventueel nieuwe regelgeving voor kleinere aanbestedende diensten en bedrijven. We kiezen niet zomaar voor nieuwe verplichtingen.
  5. Het kabinet vindt het belangrijk dat het Rijk, medeoverheden en ondernemers goed in gesprek blijven met elkaar. Dat stimuleren we via het voorlichtings- en netwerkplatform PIANOo.
  6. Onder regie van EZ, IenW en BZK willen wij meer samenhang en verbinding realiseren binnen het Rijk en richting medeoverheden. Daardoor komt er meer samenhang in ons beleid, dat nu nog wat versnipperd is.
  7. Het Rijk zal verbetering aanbrengen in de informatievoorziening over MVI.
  8. Er is een groot aantal lopende initiatieven bij zowel Rijk als medeoverheden. Dat laat zien dat er al hard aan gewerkt wordt en dat we terughoudend moeten zijn met eventuele nieuwe initiatieven.

Toelichting

Proces en rollen

- Bij de reactie op het Tienpuntenplan zijn de relevante departementen betrokken: EZ als stelselverantwoordelijk ministerie voor het aanbestedingskader; IenW als coördinator voor het Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (hierna: MVI) beleid; BZK als systeemverantwoordelijk ministerie voor Rijksinkoop en de rijksinkoopstrategie; BZ i.a.m. BZK vanuit haar gemeenschappelijke beleidsverantwoordelijkheid voor Internationale Sociale Voorwaarden (ISV) alsmede SZW voor sociale ondernemingen
- Deze brief is in afstemming met medeoverheden (Gemeentes, Provincies, Waterschappen) opgesteld.

Inhoud kabinetsreactie

- De voorstellen uit het Tienpuntenplan hangen met elkaar samen. Daarom hebben wij deze gegroepeerd in vier thema's:
  - *I. Sturing*: Het Rijk steunt de oproep tot meer regie bij aanbestedings- en inkoopbeleid binnen de Rijksoverheid. Het Rijk zal voortaan meer regie nemen en integraal beleid uitvoeren. Nu wordt dit beleid vaak departementaal vastgelegd. Wij zijn terughoudend in het opleggen van aanvullende verplichtingen, omdat het belangrijk is om ruimte te laten voor de afweging van diverse belangen en om de uitvoeringslasten voor de aanbestedende diensten te beperken.

- *II. Expertise en voorlichting*: Het Rijk zal verbetering aanbrengen in de informatievoorziening over maatschappelijk verantwoord aanbesteden door o.a. meer juridische expertise en voorlichting door PIANOo doordat in de Rijksbegroting over 2025 meer budget beschikbaar is gesteld.
- *III. Meer ruimte voor sociale ondernemingen en klein mkb*: Wij vinden het belangrijk dat sociale ondernemingen en klein mkb een goede kans maken bij overheidsopdrachten. Het Rijk zal verkennen hoe de betrokkenheid van sociale ondernemingen en klein mkb bij overheidsopdrachten kan worden vergroot.
- *IV. Ketenverantwoordelijkheid[1] door MVOI-beleid in lijn brengen met OESO-richtlijnen*: Het Rijk zet al stappen om aanbestedingen meer in lijn te brengen met de OESO-richtlijnen en de UNGP's. De mogelijkheden om hier verder in te gaan worden in 2025 verkend in de evaluatie en actualisatie van de rijksinkoopstrategie Inkopen met Impact en de evaluatie van het Nationaal plan MVI.

- De uitgebreide kabinetsreactie op het Tienpuntenplan is als Bijlage 1 bij de Kamerbrief toegevoegd. Hierin omschrijven we tevens het bestaande stelsel, beleid en initiatieven.
- In Bijlage 2 beschrijven wij de positie en visie van medeoverheden. In Bijlage 3 geven we ter illustratie een overzicht van Europese sectorale regelgeving.

[1] Het voorkomen en aanpakken van misstanden op het gebied van arbeidsomstandigheden, mensenrechten en milieu in de toeleveringsketen.